

שספרה כשיפסוק הדם, שאין סותר הכל אלא ראיית של זוב אבל אלו סותרין יומן בלבד.

פתחי נדה וזבה

מקורות הדין

קשיים לרמב"ם

6. נדה נד, א

שבעה ימים טמאין ושבעה ימים טהורין - משמשת רביע ימיה, מתוך כ"ח ימים. שמונה ימים טמאין ושמונה ימים טהורין - משמשת חמשה עשר יום מתוך ארבעים ושמונה.

רש"י: רביע ימיה מתוך כ"ח - שבעה ימים שאחר שבעה הטמאים של נדות היא משמשת ובשבעה השלישיים תהא זבה ובשבעה האחרונים הן ימי הספירה הרי כ"ח וביום כ"ט תהא תחלת נדה ונמצאת משמשת רביע ימיה ולהכי נקט כ"ח מפני שתחלת נדותה של זו מ"ח לכ"ח.

7. ערכין ה, א

גמ'. ת"ר: טועה שאמרה יום אחד טמא ראיתי - פתחה שבעה עשר, שני ימים טמא ראיתי...

רש"י: גמ'. תנו רבנן טועה שאמרה יום אחד טמא ראיתי - היום ואינה יודעת אם בימי תחילת נדות הוא וצריכה למנות ששה והוא אם באותן אחד עשר ימי הזוב הוא ואינה צריכה לשמור אלא יום כנגד יום.

פתחה שבעה עשר - שאם לא תראה עד לאחר י"ז לבד מיום זה אז חוזרת לפתח נדותה למנות ששה והוא. דממה נפשך לאחר י"ז לבד מיום זה יצתה מספק של ימי הזוב דאם יום זה שראתה מתחילת ימי זיבה היה כיון שכלו י"א יום יצתה ימי הזוב והרחיקה ראיתה שלא ראתה עד לאחר י"ז ותחילת נדה היא ואפילו אם תאמר שיום זה תחילת נדה היא אעפ"כ יצתה ימי הזוב שהרי עברו ששה להשלמת ימי נדותה ואחד עשר שבין נדה לנדה הרי י"ז ולאחר י"ז כשראתה תחילת נדה היא.

8. חידושי הרמב"ן מסכת נדה דף נד עמוד א

ובואו ונצווה על דברי הרמב"ם פאסי ז"ל שכתב בחבורו... וכל אלו דברי הבאי שלדבריו לא תמצא לרואה שבעה טמאים ושבעה טהורים שתשמש אלא שבוע שני ולסוף תשעה שבועות משמשת ששה ימים בשבוע העשירי וחמשה ימים משבוע שנים עשר ופתחה של זו לסוף שמונה עשר שבועות ובגמרא אמרו רביע ימיה מתוך עשרים ושמונה יום והוא טרח ונדחק לפרש בחיבורו רביע ימיה ולא קיים אלא בתוך כ"ח הראשון, וכן לדבריו בשמונה ימים טמאים ושמונה טהורים אינה משמשת חמשה עשר יום אלא מתוך מ"ח ראשונים אבל במ"ח שניים אינה משמשת אלא שלשה ימים, וכיון שלא אמרו משמשת ארבעה עשר יום מתוך שלשים ושנים או משמשת שמונה עשר מתוך תשעים וששה וכן כיוצא במנינין הללו ש"מ שפתחה של זו מ"ח ומכאן ואילך חוזרת חלילה,

1. ויקרא פרק טו, יט-לג

(יט) וְאִשָּׁה כִּי תִהְיֶה זָכָה דָּם יִהְיֶה זָכָה בְּכַשְׂרָה שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנִדְתָּהּ וְכָל הַנִּגַּע בָּהּ יִטְמָא עַד הָעֶרְב: ... (כה) וְאִשָּׁה כִּי יָזוּב זוֹב דָּמָה יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֵת נִדְתָּהּ אוֹ כִּי תָזוּב עַל נִדְתָּהּ כָּל יָמֵי זוֹב טְמֵאָתָה כִּימֵי נִדְתָּהּ תִּהְיֶה טְמֵאָה הוּא: ... (כח) וְאִם טָהָרָה מִזֹּכָה וְסָפְרָה לָּהּ שִׁבְעַת יָמִים וְאַחֵר תִּטְהָר:

2. נדה עב, ב

ואחד עשר יום שבין נדה לנדה - הלכה למשה מסיני. ... הני הלכות נינהו? הני קראי נינהו! דתנאי: יכול הוואה ג' ימים בתחילת נדה רצופים תהא זבה, ומה אני מקיים 'אשה כי תהיה זבה דם יהיה זובה' - ברואה יום אחד, תלמוד לומר: 'בלא עת נדתה' סמוך לנדתה. ואין לי אלא סמוך לנדתה, מופלג לנדתה יום אחד מנין - ת"ל או כי תזוב. אין לי אלא יום אחד, מנין לרבות מופלג שנים, שלשה, ארבעה, חמשה, ששה, ושבעה, שמונה, תשעה, עשרה, מנין? אמרת, מה מצינו ברביעי - שראוי לספירה וראוי לזיבה, אף אני אביא העשירי - שראוי לספירה וראוי לזיבה. ומנין לרבות אחד עשר - ת"ל בלא עת נדתה.

אופן ספירת ימי הזבה

3. רש"י מסכת ערכין דף ח עמוד א

פתח - ... ימי זיבה אחד עשר יום שאם ראתה בהן יום אחד או שנים שומרת יום כנגד יום וטובלת ואם ראתה בהן ג' רצופין היא זבה גמורה וטעונה ספירה ז' נקיים וקרבה. ואם משכו ימי זובה חדש או שנה אינה חוזרת לתחילת נדות עד שתשב שבעה נקיים. ישבה ז' נקיים וראתה היא תחילת נדה ומונה ששה והוא חוזרת לעניינה ככל המפורש ואם לא ראתה באותן י"א יום ג' רצופין אינה זבה וכשתראה אחרי כן בין ראתה סמוך בין שהרחיקה ראיתה היא תחילת נדה ואפילו תראה שלשה רצופין אינה מונה אלא ארבעה והן שאין ימי זוב אלא באותן י"א יום שבין סוף נדה זה לתחלת נדה הבאה.

4. רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ו

הלכה ד: כל שבעת הימים שנקבעה לה וסת בתחלתן הן הנקראין ימי נדתה, בין ראתה בהן דם בין לא ראתה בהן דם, ומפני מה נקראין ימי נדה מפני שהן ראויין לנדה וכל דם שתראה בהם דם נדה יחשב. **הלכה ה:** וכל אחד עשר יום שאחר השבעה הן הנקראין ימי זיבתה, בין ראתה בהן דם בין לא ראתה, ולמה נקראין ימי זיבה מפני שהן ראויין לזיבה... **הלכה ו:** ...שכל ימיה של אשה כך הן שבעה ימי נדה וי"א ימי זיבה, אלא אם כן הפסיקה הלידה כמו שיתבאר.

5. רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ז

הלכה יא: ימי לידתה וימי נדתה אם לא ראתה בהן דם הרי אלו עולין לה לספירת שבעת ימים נקיים ואם ראתה בהן דם אין עולין לה ימי הראייה ולא סותרין כל הימים, אלא משלמת על הימים

וכוונת הרמב"ם נראה, כיון דאין האשה קובעת בימי זיבה הסמוכים לימי נדות שראתה בהם. ובימי נדות וזיבות שהם בלא ראיות רק

כבר ראתה בבית החיצון דבפחות מזה למה צריכה שבעה נקיים?!
 והא אף אם ראתה תשעה ימים הוי ז' ימי נדה ושנים ימי זיבה ועדיין
 היא זבה קטנה וא"צ ז' נקיים ובע"כ חששו שמא ראתה בבית
 החיצון זה עשרה ימים והיינו שראתה ביום הראשון ואח"כ חזרה
 וראתה בשמיני ובתשיעי ובכל אלו העמידו כותלי בית הרחם וביום
 העשירי ראתה טיפה כחרדל היש לך דבר תמוה יותר מזה מצד
 הסברא?

ספירת ימי נדה וזבה בימינו

15. ש"ך יורה דעה סימן קפט ס"ק עא

ודע דבכל מקום שנאמר בכל סימן זה שקבעה וסתה אם הוא להקל
 הוא דוקא שלא בימי נדה וימי זיבה כדאיתא ברשב"א וטור ושאר
 פוסקי'

16. שו"ת חתם סופר חלק ב (יורה דעה) סימן קמג

כי האמת כן הוא דלהרמב"ם קל מאוד לידע פתחי נדה וזבה אבל
 לשיטת רש"י שהיא שיטת כל המחברים הוא ממש מהנמנע בזה"ז
 אבל מה אעשה וא"א לעשות להרמב"ם אפי' סניף בעלמא בהא
 מלתא כי שיטתו דחוי ולא מצאנו ידינו ורגלינו ברוב הסוגיא ובפרט
 בסוגיא דטועה ס"פ בא סימן כמ"ש והאריך הרמב"ן שם בחידושיו
 ובסדרי טהרה הוסיף עוד עליו ק' כהנה וכהנה והוא דעת יחיד ואין
 עושין אותו סניף אפי' לעשרה קולות אחרות עד נמצא מקום ליישב
 שיטת הש"ס לדבריו.

17. שיעורי שבט הלוי נדה קפט כ"ח א

ודברי הש"ך צ"ע שהרי המחבר והרמ"א לא הזכירו כלל דין ימי
 זיבה ובפשוטו משום דאינו נוהג בזה"ז ואיך השמיטו דלא להקל?!
 וע"כ דקיי"ל דאשה קובעת וסת (בימי זיבה) בין להקל ובין
 להחמיר.